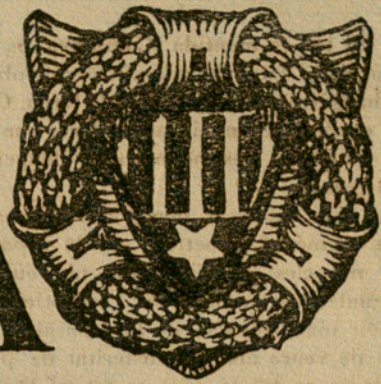

BUTLLETÍ DE L'ESTAT CATALÀ

Any II ★

Publicació bi-mensual de l'Estat Català

★ N.º 3

Catalunya i altres països: 50 cts.

Paris, 15 d'Abril de 1925.

Amèrica: 10 centaus.

EL SANT JORDI D'ENGUANY

Les festes simbòliques d'un poble quan són ben bé populars arriben a donar una llei de ritme a l'any que un hom ja les espera com una necessitat d'esperit i les trobaria a mancar si no arribessin.

Es en aquestes festes que un sent reviure dintre seu aquells sentiments i entusiasmes que, tot i essent sang de la nostra sang, no estan sempre en acte i presents en la vida ordinària que fem cada dia. Cal que de tant en tant n'arribin d'aquestes diades que amb l'ambient que porten ens aïllin de totes les ocupacions i preocupacions que fatalment du aparellada la vida material i com concentrant-nos en un íntim recolliment ens faci escoltar i sentir les veus de la terra que han de tenir sempre el nostre esperit despert i en vetlla.

Són aquestes festes com la veu de: Vigila, esperit, vigila!; el crit de centenella alerta que ens desvetlla i ens fa pensar que no sols ens devem a nosaltres mateixos sinó al nostre poble, per la dignitat del qual hem de viure i morir. Es en sentir aquest crit que una força d'imperi racial ens somou per dintre i ens fa adonar de la nostra opressió i ens fa tenir consciència de no tenir prou arrelat el sentit de dignitat patriòtica, que ens fa assaltar per tota mena de tristeses i d'enyorances d'aquella Catalunya que fou i que volem tornar a instaurar lliure i plena.

Es la veu d'En Pau Claris que ens ho crida el dia del Corpus, fent-nos enyorar la falç al puny; és la d'En Rafel de Casanova que ens ho crida l'onze de setembre, fent-nos-hi enyorar l'arma; és la figura llegendària del jove Sant Jordi que ens ho crida cada abril i que ens ho cridarà d'aquí a pocs dies, llança en mà i amb el cavall fluix de brida, com per donar-nos exemple: exemple de joventut en peu de batalla, exemple de joventut cavalleresca i alliberadora de donzelles oprimides, exemple de joventut exaltada, sense brida; exemple de roses de sang de sacrifici.

Joves de Catalunya, voleu dir que, en oferir a les nostres estimades les roses simbòliques de sacrifici, no sentirem florir a nostres galtes unes altres roses simbòliques també de rubor, de vergonya, per dir-ho clar, de no poder-los oferir flors reals d'un veritable sacrifici? No els hi oferirem amb un xic de temença de trobar-nos amb alguna que, sentint-se en aquell moment encarnació de la raça, ens les rebutgi i ens digui que són unes altres flors les que han de saber oferir els homes joves que volen ésser lliures? Qui ens ho havia de dir l'any passat per Sant Jordi que, aquest any encara ens torna ra a atrapar amb la espatlla encorbada? Què serà de nosaltres si passem la joventut no fent altra cosa que jugar a símbols? Quin dia serà aquell que sabrem convertir les llegendes en realitats? No hem d'ésser com els nostres enemics que esperen que Sant Jaume els mati els moros. Els símbols es tenen no per adreçar-los cants i oracions sinó com exemple d'accions a realitzar i, en el nostre cas, de revoltes. Ja ha passat l'hora dels sentimentalismes, tan enternidors com volgueu, però passius. Ja ha sonat l'hora de l'acció! Aquest hauria d'ésser l'alliçonament que hauríem de treure enguany de la festa de Sant Jordi: tenir cada u la fermesa de realitzar aquesta llegenda de sang, en fets que Catalunya ens demana; convertir-se d'home resignat en soldat arriscat de la pàtria; de pària i esclau dels altres, en amo i senyor de si mateix i de les seves coses; de gos que llepa la mà del que li pega, en home que es sent llop davant el primer substituït que li toqui un fil de la roba.

Si la llibertat de Catalunya, si la cultura dels nostres fills, si les aspiracions justes del nostre proletariat, si la sang dels nostres fadrins, si la pau i les riqueses de la nostra terra han de seguir en mans de cretins, per corones reials que portin, i d'ubriacs i criminals, per més faixins vermells que els desohonorin, no fora un sarcarme que tinguesim la pretensió de veure'ns simbolitzats per un jove cavaller armat d'elm i de llança? No fóra millor que ens simbolitzés un bon senyor d'aquells de sa casa, bo, gras i rodanxó, camisa emmidonada, peça llarga i a l'hora de la sesta, o be si el volem més heroi, cavalcant triomfalment una mula també resignada i no mancant als Tres Tombs?

Joves de Catalunya, davant de les roses de Sant Jordi i en aquest abril que tantes coses fa florir al nostre entorn, quan tota la nostra terra és també una florida, no hi volgüem ésser nosaltres els únics troncs àrids que només serveixin perquè d'altres en facin estelles!

Esclati en nostres pits la flor encesa de l'heroisme i siguin les nostres mans gosades per collir la del nostre propi i suprem sacrifici.

Per una política de realitats

El senyor Prat de la Riba deia, en el seu temps que ell era un «separatista filosòfic». En aquests últims anys, sobretot després de l'adveniment del Directori militar, Catalunya s'ha poblat de «separatistes sentimentals». Els atacs sistemàtics a la dignitat de Catalunya, han aguditzat si voleu fins a un límit morbós el sentimentalisme separatista. Es degut principalment a aquesta agudització que Catalunya ha adoptat davant de la situació política una actitud reservada, un aire llunyà, llunyaníssim si voleu. Ara el que cal es sortir d'aquest cul de sac. El separatisme sentimental no proporciona una doctrina per l'acció. El separatisme del cor, està a l'alcanç de totes les fortunes. El que cal és empènyer l'opinió i crear el separatisme real, el separatisme pràctic, l'organització del separatisme, la separació.

Separatisme del cor, nó! Separatisme del cap, sí! Separatisme, nó! Separació, sí! Tot el problema del moment resta inclòs en aquestes afirmacions i aquestes negacions.

No es necessiten pas masses arguments per senyalar que aquest és l'únic camí. Hi ha arguments coneguts — per exemple l'argument de la dignitat. Aquest argument es posa avui amb un caire curiós. Els agents de la Lliga i de l'Acció Catalana han fet a l'estranger una gran campanya per tal d'internacionalitzar el plet de Catalunya. Han presentat la campanya dient que el problema de Catalunya és el d'un poble trepitjat, ofès i bofetejat. Els estrangers però es comencen a demanar, si tot això no és un bluff, una situació exagerada. El fet té una certa gravetat perquè no hi ha ningú avui a Europa que desconeixi l'existència del problema català. Els catalans venen doncs i diuen:

— La posició es insostenible. Ens acaben d'ofendre terriblement.

Els estrangers que saben el que passa quan s'ofen a una persona, responen:

— Diuen que els han ofès. Perquè no s'hi tornen?

— Es massa aviat! — respon l'Acció Catalana. — Concediu-nos un crèdit de 40 anys...

— Som massa pocs! — contesta la Lliga. — No hi ha res a fer...

Els estrangers si no somriuen es perquè son educats. De fet, les respostes no tenen cap valor. A Catalunya hi ha un problema. A sobre el paper tothom està d'acord en que existeix. En realitat, però, s'ha de demostrar d'una manera més contundent, i s'ha de demostrar inclús, *descartant per endavant, el fracàs*. S'ha de demostrar, en un mot, que Catalunya és un país ofès, trepitjat i bofetejat. La necessitat doncs del separatisme pràctic és en aquests moments una obra de misericòrdia. En Macià farà la caritat de fer quedar bé a En Cambó i a En Rovira. En Macià dirà que el problema de Catalunya és un problema internacional.

Aquest argument de la dignitat, té però, un interès polític secundari. El separatisme de la dignitat és important però encara ho és més el separatisme dels interessos. Hi comença d'haver ja una bona part de catalans convençuts que la separació serà el millor negoci que pot fer Catalunya. Miri's del cantó que es vulgui, separi's tots els estaments i totes les classes i hom veurà que el separatisme és la solució de tots els problemes. Es passarà, ben entès per una crisi. Aquesta crisi serà més o menys llarga i dura. Morirà el que sigui corcat i el que visqui d'expedients i de miracles; florirà més fort que mai tot el que tingui una arrel real i una vida sòlida. En darrer terme hom pot dir que només a través d'aquesta crisi es podrà veure fins a quin punt les virtuts de la raça del país i dels homes son un fet. Avui, tots aquests valors són imponderables i el xovinisme nacionalista ha potser barrejat els elements pòetics amb els elements reals i potencials. Cal fer-ne una tría i veure el que hi ha de mentida i de

El revulsiu perillós de l'avarícia

Sovint havíem sentit dir a homes representatius de Catalunya que el problema de la nostra independència no es solucionava perquè el poble encara no el sentia prou i que si ells havien depositat en certs moments el gest i la paraula de revolucionaris és perquè se n'havien donat que al seu darrera no hi duien poble.

No anem ara a escatir si això ha estat o no veritat. Diguem només de pas que no recordem que mai s'hagi donat al nostre poble cap mot d'ordre en aquest sentit, i que els que se li han donat que s'hi atancaven han estat executats amb tota fermesa: recordem ara els fets esdevinguts al volt de l'Assemblea de Parlamentaris.

Ço que ens interessa afirmar davant de Catalunya, és que aquest poble existeix i existeix en peu de batalla esperant l'hora. Sabeu però quina hora espera? No espera l'hora de la lluita per la independència, que aquesta estona ha que ja ha arribat, i Déu faci que no passi: espera que el cor dels catalans de possibilitats econòmiques s'ablaneixi i ajudin a posar a les seves mans els medis de combat per que el seu sacrifici no sigui, ja no direm estèril que els sacrificis no en són mai, sinó una demostració de l'avarícia i de la mesquinesa d'esperit dels rics de Catalunya.

A Catalunya hi ha un nombre de joves i no joves prou fort per assolir la independència de la Pàtria, i no és trist que no hi hagi un nombre també prou fort de gent de diners que col·laborin a aquesta obra de reedificació de la Catalunya nova?

Si la nostra terra fos una terra mísera, s'explicaria, però Catalunya que manté amb els diners que dona a Espanya, 19 províncies espanyoles, que respira riquesa per tot arreu i un benestar material en certes classes i en moments com els d'ara fins a cert punt provocador, fa pena i una profunda tristesa. Aquesta tristesa jo l'he endevinada més d'una vegada en la cara taciturna de més d'un d'aquets joves catalans que, esperant el moment, viuen una vida indecisa, sense ni llençar-se a empreses a les quals es llençaríen, sentint en el fons com una desorientació en aquesta vida material que fatalment hem de viure. I és que topen amb un factor massa important a resoldre en el seu país, factor que els interessa l'esperit, aquest esperit inquiet i que han ajudat a inquietar discursos i promeses de molts dels mateixos rics que ara fan el sord a llur crida.

S'explica que es neguin medis al que els demana amb l'espatlla caiguda, la mà tremolosa i la cara vergonyant, reflexe de la depressió d'esperit de la qual s'han deixat vencer en la vida, per veure si així s'els fa reaccionar. No s'explica però que es neguin a una joventut adreçada en peu de guerra del redreçament que encara els dura d'aquella altra lluita del treball que ben sovint ha ajudat a fer moltes d'aquestes riqueses, una petita part de les quals ells demanen per Catalunya.

Que són totes les fortunes de Catalunya, les de tot el món d'un plegat davant d'una sola gota de sang d'un dels nostres joves donada amb generositat per la independència de la Pàtria?

Els rics de Catalunya hauríen de pensar en les idees que aniran arrelant en les ànimes d'aquests joves, en veure's voltats de tanta migradesa. Que ells hi posin la llur vida i que els altres, que en definitiva de la independència de Catalunya en treuran més profit que ells mateixos, no hi vulguin posar ni una misèria de pessetes, és un escarni sagnant i un revulsiu un bon xic perillós.

Moltes vegades m'he preguntat que passarà el dia que aquesta tristesa que va envaint el cor de la joventut d'arreu de Catalunya, es converteixi en desesperació? Quin amor han de sentir aquestes joventuts de Catalunya humils de fortuna, mancades de moneda, d'aquesta moneda freda que va gelant el cor i matant els sentiments més nobles, rics però d'ideals que els fan sentir com uns petits deus, capaços de llençar-se a qualsevol heroisme, davant l'avarícia de la gent adinerada? Pensar que cada moneda que avui dol als rics de Catalunya potser el dia de demà sigui motiu d'un nou turment per a aquests joves en lluita. Pensar que per manca de medis materials es pot ocasionar el sacrifici de tota la joventut d'un poble.

I si un dia aquests joves enduts pels seus sentiments trobessin un altre camí que el dels rics de Catalunya per arribar a la seva independència, l'endemà de la victòria quin respecte sentiríen per aquests homes avars de tanta misèria?

Els rics de Catalunya hauríen de meditar un xic seriosament aquest problema. És una veritat evident que la joventut de Catalunya cada dia es va exaltant més en el sentit de revolta. Si la nostra promoció de joves passés per la vergonya de no ésser ella qui es prengui pel seu compte la justícia i les reivindicacions de Catalunya, podem estar segurs que serà la que ens

segueix. Tots els símptomes ho diuen ben clar, i nosaltres gosaríem a afirmar que és una fatalitat biològica d'aquesta biologia invencible que tenen les races i que no manca, ben forta i ben ferma, a la nostra raça catalana.

Per Catalunya! que no sigui un sol estament, el dels humils, que vagi al sacrifici. Per la pau dels catalans l'endemà ja sigui de la victòria, ja de la fallida noble i cruenta! que la mà que s'ens allargui en adjutori sigui com la nostra ben catalana. Que els rics de Catalunya no vulguin exposar la joventut catalana a pendre en un moment de desesperació i naufragi una altra mà per roja de sang que pugui ésser!

La Pasqua de Catalunya

«Perquè doncs és a la vostra nació que ha estat donada la virtut de poder ressuscitar?»

No és pas per que la vostra nació sigui poixanta; car els romans eren poixants, i son morts, i no ressusciten pas.

No és pas per que vostra república sigui antiga i anomenada; car Venècia i Gènova eren més antigues i més anomenades, i son mortes, i no ressusciten pas.

No és pas per que vostra nació sigui clarivent i sàvia; car Grècia, mare de les filosofies, morí, i morta restà en la tomba fins i tant que hagué despreses totes les ciències, i quant ella hagué esdevinguda simple, vet-aquí que ha començat a somoure's.

I també eren clarividents els reialmes de Westfalia, d'Italia, d'Holanda, que haveu vist néixer i morir i que no ressusciten pas.

Peró vosaltres, vosaltres sereu llevats de la tomba per que sou creients i amants i plens d'esperança.»

Del Llibre dels Peregrins Polonesos.

«Vosaltres sereu llevats de la tomba per que sou creients i amants i plens d'esperança.»

He-us ací, catalans, la vostra resurrecció, la resurrecció de Catalunya.

Que, actualment, o germans, la Pàtria viu els instants més dolorosos. En el Golgotha de sang i de suor, la nostra mare Catalunya està clavada en creu. La sang agromullada li raja del costat com un tresor de vida. La suor li corre freda per tot el cos. Els llavis clivellats els té xopats de fel.

En aquesta hora de dol i de martiri, apostols i deixebles, percaçats d'arreu, es dispersen confusos. El poble pietós està prostrat i en plor. Tanta consternació aixeca un clam d'angoixa que esborrona. El dubte i el descoratge mustiga, de tard en tard, algun esperit afeblit...

No hi ha, però, cap resurrexit que es retardi més de tres dies. Siguen creients. Tingueu fe, germans. L'àngel lluminós, el de les vestidures enceses com el llamp, el de la túnica blanca com la neu, anunciarà ben d'hora la gran resurrecció. El miracle s'acomplirà per obra de la nostra fe i en recompensa dels nostres extrems sacrificis.

Els jueus de la Pàtria, negats de tota creència, esperen el miracle per una via indigna. Subornant els centenelles del sepulcre, confien, amb diners o amb adulacions innobles, apropiant-se del cos mort i fred de Catalunya.

No els escolteu pas, germans de pàtria! No consentiu pas semblant profanació!

Amb diners o amb adulacions innobles desenterrariem només el cos material de Catalunya. És amb el tribut de la nostra sang que mereixerem la gran resurrecció de Catalunya. Amb l'ànima resplendent, amb la carn ben guarida i renovellada, s'aixecarà, aleshores, com un nimbe de llibertat i de gloria.

Com parla un Soldat d'Irlanda

Trobant-se entre nosaltres un soldat d'Irlanda, que amb nosaltres es parteix el pa de l'exili, hem cregut oportú demanarli per exemple dels que a no tardar haureu d'ésser també soldats de Catalunya, que ens escrigués uns mots en aquesta secció.

Diu el nostre amic:

El nacionalisme és més cosa d'esperit que no pas material. Per aixó el que és un patriota de veritat no és capté, ni per un moment, de si amb la independència de la seva terra ell ha d'esdevenir més o menys ric o de si ha de guanyar o perdre personalment en assolir el seu ideal.

El veritable nacionalista ho dona tot sense reserva. Nosaltres a Irlanda hem tingut grans homes que ho han demostrat amb el llur exemple. Tothom coneix el cas de Mac Sweeny. Ell es veia ja a la boca de la tomba i serenament es mirava la mort de cara a cara i tingué prou valor de mirar-se-la durant 73 dies, sofrint les tortures majors que pugui haver sofert mai cap home, segur que materialment que no havia de dur-li cap mena de profit d'ordre material. D'aixó precisament li devia venir la força del seu esperit quan veia que ell lluitava per al dret del seu poble contra l'imperi més fort i més oprobios de la terra. Materialment ell no podia fer res contra tot un imperi, però espiritualment sabia que havia d'infligir-li la derrota més gran que hagi sofert mai Anglaterra.

Joves, soldats de Catalunya, sapigueu pendre exemple d'aquest espiritualisme heroic de Mac Sweeny. Si voleu ésser patriotes, sigueu-ne del tot. El patriotisme no admet mitges tintes.

Els que teniu la sort d'ésser soldats del vostre país, penseu que esteu en possessió d'una de les coses més sublimes de la vida que és el poder ésser lliberador de la pròpia terra. Penseu però que aixó importa un sacrifici absolut de totes les vostres coses i de vosaltres mateixos.

El primer sacrifici que heu de fer és ja el de la disciplina que ha d'arribar a moments a fer-vos oblidar de vosaltres mateixos. Us penseu que sense una disciplina de ferro com la que ha lligat sempre els soldats irlandesos hauríem pogut resistir i no ésser anorreats per l'exèrcit d'Anglaterra?

Com a bon irlandés que em sento, tinc l'orgull noble de dir que els soldats d'Irlanda són i han estat sempre dels més rebels de la terra, però també han estat dels més disciplinats dintre de llur exèrcit. A no ser així, en la darrera guerra ens hauríem aniquilat.

Era molt difícil poder entrar à l'Exèrcit de la República d'Irlanda, amb tot i estar obert à tot-hom. I és que abans d'esser-hi un admés, se li feien compendre tots els deures que ell s'imposava en aquell moment i fins que se'l veia disposat a tota mena de sacrificis en absolut no hi entrava. No es feia pressió a ningú perquè es fes soldat, però un cop n'era, ja no hi havia per ell ni béns, ni família, ni personalitat, ni iniciatives, ni la pròpia vida.

L'incumpliment de l'ordre més petita era punit rigorosament i aixó no sols en temps de guerra, sinó fins en els períodes de més pau.

Jo personalment no sabria sentir cap mena de consideració per aquell que, dient-se soldat de la pàtria no sapigués ésser disciplinat. A aquest home més aviat el tindria per un hipòcrita. Millor li fora que anés a engròixir les files dels indiferents.

Deixeu-me tornar a repetir que la Pàtria en tot ha d'esser la primera i la darrera, l'única.

